

Пилип'юк Я.В., аспірант
кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівський національний університет імені Івана Франка

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Пилип'юк Я.В. Концептуалізація стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку економіки України. У статті проаналізовано стан та окреслено проблеми інноваційного розвитку національної економіки. Особливу увагу приділено факторам впливу на інноваційний розвиток економіки. Розглянуто етапи інноваційної діяльності та виділено стратегічні напрями інноваційного розвитку економіки України. Здійснено оцінку позиції України у Глобальному індексі конкурентоспроможності.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, фінансове забезпечення, стратегія інноваційного розвитку.

Пилипюк Я.В. Концептуализация стратегических приоритетов инновационного развития экономики Украины. В работе проанализировано состояние и обозначены проблемы инновационного развития национальной экономики. Особое внимание уделено факторам влияния на инновационное развитие экономики. Рассмотрены этапы инновационной деятельности и выделены стратегические направления инновационного развития экономики Украины. Осуществлена оценка позиции Украины в Глобальном индексе конкурентоспособности.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационное развитие, финансовое обеспечение, стратегия инновационного развития.

Pylypyuk Y.V. Conceptualization of Strategic Priorities of Innovative Development of the Ukrainian Economy. In the article the state and problems of innovative development of the national economy are analyzed. Special attention is paid to the factors that influence the innovative development of the economy. The stages of innovation activity are considered and strategic directions of innovation development of the Ukrainian economy are highlighted. Ukraine's position in the Global Competitiveness Index is assessed.

Keywords: innovation activity, innovative development, financial support, strategy of innovative development.

Постановка проблеми. Інноваційна модель розвитку є надзвичайно актуальною для українських реалій, оскільки орієнтується на створення не лише економіко-організаційних умов, що забезпечують ефективне відтворення, розвиток і використання науково-технічного потенціалу країни, але й орієнтується на впровадження вітчизняних екологічно безпечних, новітніх ресурсозберігаючих технологій.

Оскільки зростаюча конкуренція на глобальних ринках призводить до розвитку нових моделей та типів економічних систем, веде до створення нових методів і підходів до менеджменту інноваційної діяльності та ставить на одне з основних місць інновацію, то тим актуальнішим є питання не лише управлінського характеру науково-технічної діяльності, але й її фінансового забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблематики інноваційного розвитку економіки приділяють велику увагу такі науковці, як Ю.М. Гальчинський, В.М. Геєць, М.І. Крупка, А.Я. Кузнєцова, Л.І. Федулова та ін. Однак, незважаючи на значну кількість вітчизняних і зарубіжних праць, проблематика визначення стратегічних пріо-

ритетів інноваційного розвитку національної економіки залишається не до кінця вирішеною.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз стану фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки України, визначення стратегічних засад інноваційного розвитку в сучасних умовах, виділення основних факторів впливу на інноваційний розвиток (ендогенних та екзогенних).

Виклад основних результатів. Добре функціонуючі фінансові ринки та мінімальний інвестиційний клімат відіграють центральну роль у стимулюванні економічного зростання за рахунок їх здатності стимулювати технологічні інновації. Інший канал, через який фінансові ринки можуть вплинути на технологічний розвиток, на нашу думку, – притягнення інвестицій самою наявністю пропозиції новаторських ідей та розробок. Можна стверджувати, що наявність такої пропозиції і розвинута прогресивна інноваційна інфраструктура притягують інвесторів. Фактично доказом цього є постійний стабільний потік інвестиційних ресурсів у розвинуту сітку підприємств інноваційного спрямування – Силіконову долину (США). Тобто тоді як більша частина наукової літератури в галузі фінансування інноваційного

розвитку зосереджується на фінансуванні здійснення та комерціалізації перспективних новаторських ідей, практично не приділяється увага тому, як науково-дослідні розробки можуть активно формувати характер фінансових ринків та створювати привабливий інвестиційний клімат, зокрема і в часи нестабільності економічних та політичних процесів національного та глобального рівнів.

У сучасному світі інновації стають основою розвитку глобальної економіки: компанії сприймають інновації як ефективний засіб збільшення прибутків і завоювання нових сегментів ринку, а уряди вважають їх панацеєю з погляду прискорення економічного зростання за допомогою підвищення міжнародної конкурентоспроможності на глобальних ринках [1, с. 132].

Під час вибору джерел та форм фінансування інноваційної діяльності необхідно враховувати як рівні фінансування, так і поточні умови, в яких здійснюється таке фінансування. За рівнями в контексті нашого дослідження виділяємо фінансування на макrorівні – фінансування галузей чи економіки у цілому; на мікрорівні – фінансування окремих суб'єктів підприємницької діяльності, що є інноваційно активними чи мають інноваційний потенціал.

Ми вважаємо, що є тісна взаємозалежність між вибором методу фінансування інноваційної діяльності із нестабільністю зовнішнього оточення.

Нині на результативність діяльності вітчизняних підприємств у плані впровадження інновацій впливають явища як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Ці негативні тенденції впливають на сприйнятливність підприємств до вимог ринку, пов'язаних з інноваційним розвитком суб'єктів господарювання, а отже, вплив здійснюється і на стабільність функціонування самого підприємства, його конкурентоспроможність. На сучасному етапі розвитку партнерських відносин з іншими державами виникає необхідність використовувати нові підходи до формування стійкого інноваційного розвитку економіки держави, регіонів, підприємств.

Нами було виділено два основних блоки факторів впливу на інноваційний розвиток: ендогенні щодо економічної системи та екзогенні (рис. 1).

Також ми виділяємо ресурсообмежуючі фактори впливу на інноваційний розвиток економічної системи, а саме: доступ до інформаційних, фінансово-інвестиційних, природних (екологічний аспект) ресурсів для здійснення інноваційної діяльності. Такому виду факторів притаманна як екзогенна, так і ендогенна природа, і, на нашу думку, вони чинять суттєвий вплив на інноваційний складник економіки держави, регіону чи підприємства, особливо в теперішніх реаліях.

Варто зауважити, що розширення міжнародної інтеграції економічної діяльності призводить до експансії діяльності транснаціональних компаній та зосередження технологічного потенціалу в

одному центрі. Даний фактор може бути загрозою для успішної діяльності вітчизняних підприємств у сфері інновацій.

Механізм фінансового забезпечення інноваційної діяльності розглядають як дворівневу систему форм, методів, важелів та інструментів, за допомогою яких здійснюються формування і використання фінансових ресурсів суб'єктів інноваційної діяльності та їх взаємозв'язки із зовнішнім оточенням [2, с. 246].

Стратегія інноваційного розвитку національної економіки, на нашу думку, є синтезом форм та методів державного регулювання, які забезпечують інтеграцію різних стадій інноваційного процесу (наукове розроблення технічної ідеї, нові технології, доведення їх до промислового використання, отримання нового продукту, його комерціалізація) шляхом ефективного використання базисних складників (інтелекту, інформації, ресурсів) для отримання на цій основі міжнародних конкурентних переваг [1, с. 132].

Під час формування стратегії розвитку системи слід зумовлювати варіативність шляхів досягнення поставлених цілей з урахуванням прогностичних матеріалів подальшого розгортання ситуації на відповідному ринку. Стратегія інноваційного розвитку, спрямована на досягнення цілей окремих суб'єктів, має враховувати прогноз глобального розвитку, трансформаційні зміни, що сприятиме зміцненню їх ринкових позицій. На підвищення рівня економічного ефекту такої діяльності значною мірою впливає рівень організованості системи [3, с. 107].

Варто зазначити, що в нашій державі є прийнята Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів [4], у якій є визначено основні передумови інноваційного розвитку України, дано прогностичні оцінки інноваційної діяльності, а також окреслено основні стратегічні пріоритети інноваційного розвитку України і ключові заходи, які мають бути здійснені.

Погоджуємося з думкою Т.М. Вітренко-Хрустальнової [5, с. 60] про те, що концепцію стратегії державного регулювання інноваційного розвитку економіки можна визначити як систему концептуальних орієнтирів, які витікають із довгострокової мети, а також завдань, принципів, методів, засобів і напрямів дій держави, що використовуються для ухвалення рішень, спрямованих на досягнення мети, а саме активізацію інноваційної діяльності, підвищення її ефективності і широке використання інновацій для прискореного соціально-економічного розвитку країни і якнайповнішого задоволення суспільних потреб.

Розроблення концептуальних засад стратегії державного регулювання інноваційного розвитку національної економіки має включати три етапи [6]:

– розроблення науково обґрунтованої концепції (системи поглядів) інноваційного розвитку економіки – здійснюється на основі аналізу стану інноваційного потенціалу;

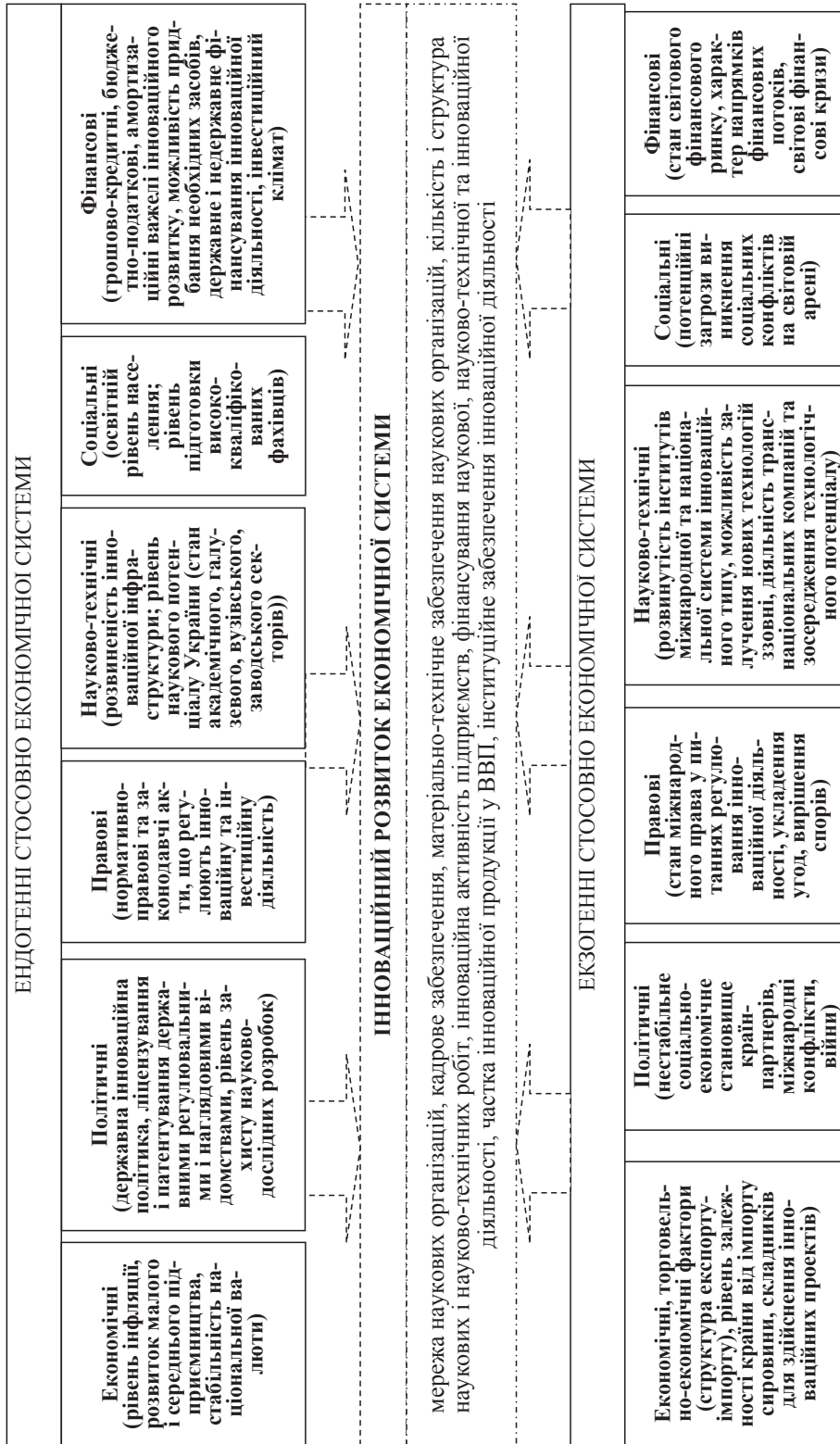

Рис. 1. Фактори впливу на інноваційний розвиток економіки

Стратегії інноваційного розвитку [7, с. 310]

Вид інноваційної стратегії	Сутність стратегії інноваційного розвитку	Країни, в яких реалізується стратегія
Стратегія перенесення, або стратегія «переслідування», копіювання продукції	Використання наявного зарубіжного науково-технічного потенціалу через закупівлю ліцензій на високоефективні технології для освоєння випуску конкурентоспроможної продукції, що вже виробляється в розвинутих країнах	Японія
Стратегія нарощування, або інноваційно-проривна стратегія	Використання власного науково-технічного потенціалу на основі нагромадження основного капіталу для виробництва наукоємної продукції високорозвинених держав світу, формування попиту на неї і виходу на нові ринки	Країни Південно-Східної Азії
Стратегія запозичення, або стратегія лідерних технологій	Використання власного науково-технічного потенціалу, створення принципово нових видів продукції, що випереджають сучасні зразки на одне-два покоління, досягнення інтеграції фундаментальної та прикладної науки	США, країни Західної Європи

– визначення основних напрямів державного регулювання інноваційного розвитку економіки;

– здійснення практичних дій щодо реалізації поставленої мети, спрямованої на підвищення активності суб'єктів інноваційної діяльності.

Слід відзначити, що на макрорівні вирішуються три основні завдання: формується державна інноваційна стратегія, створюється сприятливий інноваційний клімат для економіки у цілому, реалізуються державні інноваційні програми. На регіональному рівні присутні схожі завдання, але вони деталізуються з урахуванням особливостей конкретних регіонів.

Усі країни-інноватори мають власну національну інноваційну систему (НІС), яка є механізмом реалізації державної політики в науково-технічній сфері [1, с. 132].

Сучасні вчені виділяють такі стратегічні напрями інноваційного розвитку національної економіки (табл. 1).

Економіка України являє собою динамічне поєднання галузей, які дійсно можуть підтримати інноваційне зростання економіки, якщо забезпечити відповідний їх конкурентоспроможний розвиток у період до 2025 р. При цьому рівень попиту на зовнішньому і внутрішньому ринках на продукцію різних галузей національної економіки визначає перспективу їх подальшого розвитку. Галузі, що вже вийшли зі своєю продукцією на світовий ринок (металургійний комплекс, аграрний сектор, хімічна і нафтохімічна промисловість), для закріплення на ньому потребують підвищення ефективності виробничого потенціалу шляхом упровадження інноваційних технологій. Інші галузі, що виробляють потенційно конкурентоспроможну на світовому ринку продукцію (наприклад, машинобудування), потребують державної підтримки для реалізації вказаного потенціалу. Також значної уваги з боку держави вимагає третя група галузей, яка поки що більше орієнтована на внутріш-

ній ринок (ПЕК, транспортний комплекс), для того щоб у подальшому не втратити його [5, с. 62].

Слід зазначити, що більшість проектів з модернізації галузей економіки України на інноваційній основі можна реалізувати тільки в рамках державно-приватного партнерства, оскільки масштаб інвестицій вимагає залучення значних обсягів фінансування. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері має стати формою практичного розвитку інноваційного процесу в Україні, оскільки ефективність інноваційного розвитку економіки, побудованої на партнерстві держави та бізнесу, вище за пряме державне фінансування інновацій [5, с. 64].

Для формування концепції фінансового забезпечення інноваційної діяльності потрібно чітко ідентифікувати об'єкт фінансування, визначити етапи інноваційного процесу та обґрунтувати релевантні форми та інструменти фінансування або їх комбінації для кожного з них [8, с. 211].

У національній доповіді «Інноваційна Україна – 2020» [8, с. 211] вчені виділяють такі три етапи інноваційної діяльності:

1) початковий етап (наукова і науково-технічна діяльність – ННТД);

2) основний етап – упровадження (підготовка і початок серійного випуску інноваційної продукції);

3) завершальний етап (досягнення запланованих обсягів випуску та експансія інноваційного продукту).

На *першому етапі* інноваційної діяльності здійснюються наукові дослідження і розробки, для яких характерні надвисокі інвестиційні ризики у зв'язку з високою ймовірністю безрезультатного завершення наукового пошуку [8, с. 211].

Через ризикованість ННТД для її фінансування використовують переважно внутрішні джерела – власні кошти підприємств та залучений капітал, що під силу лише потужним ТНК, які спроможні взяти на себе інвестиційні ризики [8, с. 212].

На *основному етапі* здійснюється впровадження (реалізація) наукових розробок у новий чи вдосконалений продукт. Фінансові ризики на цьому етапі залишаються високими, а обсяги фінансування витрат на впровадження технологій, виготовлення зразків інноваційної продукції та її просування є значно більшими, ніж на першому етапі.

На діючих підприємствах джерелом фінансування інноваційної діяльності на цьому етапі можуть бути власні кошти (нерозподілений прибуток та амортизація) [8, с. 214]. Фінансування інноваційної діяльності на етапі впровадження у виробництво науково-технічних розробок на інноваційних МСП (стартап) доцільно здійснювати через спеціалізовані інвестиційні та венчурні фонди [8, с. 215].

На *завершальних етапах* інноваційної діяльності (організація і початок серійного виробництва інноваційної продукції) поряд із самофінансуванням стають вагомими такі форми фінансового забезпечення, як податкові стимули, банківський кредит та публічне розміщення акцій (ІРО) [8, с. 215].

Концептуальною основою фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні має бути принцип концентрації (зосередження) державної підтримки на фінансуванні інноваційної діяльності підприємств на початкових етапах інноваційного процесу. До потенційного кола можливих реципієнтів державної фінансової підтримки на перших етапах інноваційної діяльності доцільно включити фінансово вразливі інноваційні МСП (малі та середні підприємства), які беруть на себе найвищі ризики. На завершальних етапах інноваційної діяльності державну підтримку доцільно надавати великим підприємствам, які мають потенціал щодо експансії інноваційних продуктів на ринках [8, с. 216].

Система фінансового забезпечення інноваційної діяльності повинна враховувати макроекономічні, політичні та інші чинники, у тому числі стан та тип фінансової системи у кожній конкретній країні [8, с. 209].

Варто відзначити, що привабливість інвестування в інноваційну сферу в Україні залежить не лише від політичної чи економічної стабільності, хоча дані критерії є вкрай важливими, але значною мірою залежить від позиції та репутації держави у міжнародній діловій спільноті. Так, важливою є оцінка позиції України у міжнародних індексах, зокрема у Глобальному індексі конкурентоспроможності. Рейтинг України за підіндексом «Інновації» у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності за 2014–2015 рр. (табл. 2) відповідає 81-му місцю. Зростання становить 12 позицій порівняно з попереднім роком [9].

Науково-дослідні і дослідно-конструкторські розробки (НДДКР) скорочуються, тому що переважно фінансуються за рахунок коштів, потік яких зменшується під час економічного спаду. Промислові підприємства зустрічаються із труднощами щодо залучення зовнішніх інвестицій для фінансування власних НДДКР, оскільки банки, інвестори за таких умов не бажають йти на ризик. Варто відзначити, що нині НДДКР в Україні переорієнтувалися на короткострокову, мало ризиковану інноваційну діяльність, тоді як довготермінові інноваційні проекти з високим ступенем ризику скорочуються в першу чергу.

Таким чином, основною проблемою сучасного періоду розвитку економіки України залишається подолання затяжної інвестиційної кризи. Національне виробництво не може в повному обсязі забезпечити необхідний рівень розвитку за рахунок

Таблиця 2

Підіндекс «Інновації» та його складники для України за період 2011–2015 рр.

Показник	2011-2012		2012-2013		2013-2014		2014-2015	
	рейтинг зі 142 країн	бал (1-7)	рейтинг зі 144 країн	бал (1-7)	рейтинг зі 148 країн	бал (1-7)	рейтинг зі 144 країн	бал (1-7)
Інновації	74	3,11	71	3,2	93	3,0	81	3,2
Інноваційна спроможність	42	3,4	58	3,3	100	3,2	82	3,6
Якість науково-дослідних інститутів	72	3,6	64	3,7	69	3,6	67	3,8
Видатки компаній на дослідження і розробки (ДіР)	75	3	104	2,7	112	2,7	66	3,1
Взаємозв'язки університетів із промисловістю у сфері ДіР	70	3,6	69	3,6	77	3,4	74	3,5
Державні закупівлі новітніх технологій і продукції	112	3,1	97	3,2	118	3,0	123	2,9
Наявність учених та інженерів	51	4,3	25	4,8	46	4,5	48	4,3

власних ресурсів, тому для України досить актуальним питанням є залучення іноземних інвестицій. При цьому потреба в іноземних інвестиціях може розглядатися в двох аспектах. По-перше, з погляду подолання кризових явищ в економіці, що передбачає інвестування життєво важливих галузей, щоб не допустити їх зупинки; по-друге, з позиції досягнення вітчизняною промисловістю технологічного рівня розвинених країн, тобто як основа структурної перебудови економіки, що потребує значних коштів.

Позитивний вплив іноземних інвестицій на економічне зростання може стати одним із найбільш важливих факторів, що зумовлює доцільність залучення іноземного венчурного капіталу, який приносять із собою технології, досвід менеджменту і вихід на зарубіжні ринки. Крім того, вони відіграють суттєву роль у проведенні реструктуризації наявних підприємств, а також створенні нових [10].

Згідно із зобов'язаннями перед світовою громадськістю та в рамках міжнародних відносин український законодавець створив певні передумови для діяльності іноземних інвесторів. Проте за відсутності політичної і макроекономічної стабілізації в країні більшість попередніх загальних декларацій заохочення і залучення іноземних інвестицій залишається значною мірою неефективною. Частково завдяки суперечностям у сукупності правових норм, що регулюють інвестиційну та комерційну діяльність в Україні, а також через постійні проблеми із випадками корупції іноземні інвестори визнають, що вирішувати спори в українських судах важко, тому вони часто шукають можливості вирішення конфліктів за межами України. Однак 12 лютого 2015 р. в рамках судової реформи був прийнятий Закон «Про забезпечення права на справедливий судовий розгляд». 28 березня 2015 р. повноваження Верховного Суду були розширені, і нові правила нині застосовуються до відбору і дисциплінування суддів.

Отже, влада повинна активно сприяти співробітництву між різними суб'єктами інноваційної діяльності, державних інститутів і фондів та недержавних агентів, реагуючи на постійні зміни екзогенних та ендемогенних факторів впливу на інноваційний розвиток економічної системи. Обсяг державного втручання може включати в себе зміни зобов'язань щодо виділення ресурсів у різні цільові галузі економіки.

Це зазвичай допомагає контролювати розвиток стратегічних галузей економіки і стримувати неперспективні для макроекономіки галузі. Однак прерогативою державної політики задля забезпечення фінансової безпеки держави має бути встановлення співробітництва між різними організаціями, де умовою фінансування є те, що як наука, так і промисловість (виробництво), які є зацікавленими сторонами в інноваційній діяльності, залучені і співпрацюють. Такий тип утручання повинен бути орієнтований на комерціалізацію передових технологій, зокрема важливих для економічного розвитку, або на просування центрів передового досвіду, які підтримують розвиток спільних науково-дослідних структур між підприємствами і промисловістю. Такі заходи повинні бути спрямовані на створення ефективних кластерів, основна мета яких – зміцнення зв'язків між стартапами, підприємствами і науково-дослідними організаціями в тій чи іншій галузі або регіоні. Конкретні заходи можуть включати фінансування спільних проектів або поліпшення ринкових умов, у тому числі інноваційної інфраструктури, людського капіталу, та створення привабливих умов для іноземних інвесторів. Також важливим є встановлення необхідних зв'язків та інших посередницьких послуг, а також платформи для взаємодії між науково-дослідними організаціями і постачальниками фінансів та суб'єктів бізнесу.

Висновки. Державою створено передумови для ефективного функціонування суб'єктів інноваційної діяльності та залучення інвестицій, однак, на жаль, нині спостерігається ситуація, коли державні установи та структури працюють малоефективно. Українські інвестори не володіють достатньою кількістю коштів для інвестування в інноваційну сферу, а іноземні інвестори, своєю чергою, не вкладають кошти у вітчизняне виробництво через несприятливий інвестиційний клімат. Це зумовлює необхідність створення дієвих економічних стимулів для активізації інноваційної діяльності, зокрема, за рахунок власних коштів підприємств. Саме тому необхідно розробити стратегію інноваційного розвитку України, зрозумілу та просту, що містила би чіткі пріоритетні напрями розвитку національної економіки і була би здатна забезпечити конкурентоспроможність вітчизняних підприємств на основі використання вітчизняного науково-технічного потенціалу.

Список літератури:

1. Стовбун Т.О. Вплив глобалізації на інноваційний розвиток економіки України / Т.О. Стовбун // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Економіка. – 2010. – Вип. 10. – С. 131–137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_eko_2010_10_25 pdf 597-1180-1-SM.
2. Никифоров А.Є. інноваційна діяльність: теорія і практика державного управління : [монографія] / А.Є. Никифоров. – Київ. : КНЕУ, 2010. – С. 246.
3. Погрішук Б.В. Стратегічні засади інноваційного розвитку в умовах глобалізації / Б.В. Погрішук // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. – 2011. – № 1. – С. 106–109.
4. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Авт.-упоряд. : Г.О. Андрощук [та ін.]. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.

5. Вітренко-Хрустальова Т.М. Концептуальні засади стратегії державного регулювання інноваційного розвитку економіки України / Т.М. Вітренко-Хрустальова // Актуальні проблеми державного управління. – 2013. – № 2. – С. 59–67 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2013_2_10.

6. Инновационный менеджмент: концепции, многоуровневые стратегии и механизмы инновационного развития : [учеб. пособ.] / Под ред. В.М. Аньшина, А.А. Дагаева ; 3-е изд., перераб., доп. – М. : Дело, 2007. – 584 с.

7. Куценко Т.М. Теоретичні основи формування стратегії інноваційного розвитку в контексті інтенсифікації інноваційних процесів / Т.М. Куценко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 4. – С. 308–317.

8. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / За заг. ред. В.М. Геєця [та ін.] ; НАН України. – К. – 2015. – 336 с.

9. The Global Competitiveness Report 2014-2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015>.

10. Свидерський П.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств / П.В. Свидерський // Економіка и управление. – 2011. – № 6. – С. 145–151.

УДК 336.71

Сегеда Л.М., аспірант,
викладач кафедри банківської справи
Тернопільський національний економічний університет

ВІДНОВЛЕННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЗАСОБАМИ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Сегеда Л.М. Відновлення банківського кредитування реального сектору засобами грошово-кредитної політики як ключовий фактор розвитку національної економіки. У статті проаналізований сучасний стан банківського кредитування реального сектору економіки. Окреслено основні проблеми, які стримують активізацію взаємодії реального та банківського секторів. Визначено роль НБУ в стимулюванні фінансової підтримки пріоритетних галузей економіки. Запропоновано напрями активізації кредитування банками господарюючих суб'єктів.

Ключові слова: реальний сектор, банківське кредитування, економіка, банки, інвестиції.

Сегеда Л.М. Восстановление банковского кредитования реального сектора средствами денежно-кредитной политики как ключевой фактор развития национальной экономики. В статье проанализировано современное состояние банковского кредитования реального сектора экономики. Определены основные проблемы, сдерживающие активизацию взаимодействия реального и банковского секторов. Определена роль НБУ в стимулировании финансовой поддержки приоритетных отраслей экономики. Предложены направления активизации кредитования банками хозяйствующих субъектов.

Ключевые слова: реальный сектор, банковское кредитование, экономика, банки, инвестиции.

Segeda L.M. Restoration of bank crediting of real sector by means of monetary policy as a key factor in the development of national economy. The article analyzes the current state of the real sector bank's crediting. The main problems that hinder activation of interaction between the real and banking sectors are identified. The role of the NBU in stimulating financial support of priority sectors of the economy are determined. We suggested directions of activation bank crediting businesses.

Keywords: real sector, bank crediting, economy, banks, investments.

Постановка проблеми. Протягом останніх трьох років грошова-кредитна політика в Україні формувалася під негативним впливом політичної нестабільності та військових дій на сході країни, продовжується зниження ділової активності суб'єктів господарювання та падіння обсягів виробництва. За таких обставин виникає загострення проблеми дефіциту кредитних ресурсів для підтримки та розвитку реального сектору економіки, який виступає основою конкурентоспроможності

національної економіки, адже він включає приватні господарюючі підприємства й організації (у тому числі домашні господарства) і практично забезпечує виробництво товарів і послуг, пропозицію та реалізацію їх на внутрішньому і світовому ринках, формує попит на товари і послуги для особистого та виробничого споживання. І саме тут створюється значна додана вартість. А від показників розвитку і діяльності приватної нефінансової сфери залежать провідні якісні властивості економіки держави.